

บทที่ 6

สรุป และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

ธนาคารพาณิชย์นับเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมาการขยายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีอัตราที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อ SMEs โดยพิจารณาถึงปัจจัย 3 ปัจจัย คือ ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงในไตรมาสที่ผ่านมา (GDP_{t-1}), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย ($MLR-1\%_{t-1}$) และเงินสดสำรองส่วนเกิน (ER_t) ได้ผลสรุปดังนี้ คือ

1. GDP_{t-1}

เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปร GDP พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของ ตัวแปร GDP_{t-1} มีความสัมพันธ์กับการอนุมัติสินเชื่อให้แก่ SMEs โดยที่ GDP ในระยะเวลาที่ผ่านมาจะมีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงกันข้ามเป็น กล่าวคือ ถ้า GDP ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีค่าเพิ่มขึ้น แนวโน้มของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะมีค่าลดลง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90% ไม่ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในสภาวะที่เศรษฐกิจดี GDP มีการปรับตัวสูงขึ้น ธนาคารพาณิชย์อาจจะหันไปปล่อยเงินกู้ให้กับธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจ SMEs ทำให้สินเชื่อที่ให้กับธุรกิจ SMEs ปรับตัวลดลงในขณะที่ GDP สูงขึ้นและอาจจะเนื่องมาจากจำนวนข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่มากพอ ทำให้การคำนวณค่าทางสถิติอาจมีความผิดพลาดได้

2. $MLR-1\%_{t-1}$

เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปร $MLR-1\%$ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร $MLR-1\%$ มีความสัมพันธ์กับการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แก่ SMEs ในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับความเชื่อมั่น 90% เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ $MLR-1\%$ ที่ธนาคารพาณิชย์เสนอ ถือเป็นต้นทุนของผู้ประกอบการ SMEs ดังนั้นยิ่งอัตราดอกเบี้ย $MLR-1\%$ มีค่าสูงขึ้น นั่นก็หมายถึง ต้นทุนของ SMEs จะสูงขึ้นด้วย จึงทำให้ผู้ประกอบการดำเนินการ

ขอสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์น้อยลง แนวโน้มการปล่อยสินเชื่อก็จะลดลงตามไปด้วย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90%

3. ER_t

เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปร ER_t พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร ER_t มีความสัมพันธ์กับการอนุมัติสินเชื่อในปีที่ t ในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่น 99% เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ถ้าสำรองส่วนเกินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งคิดจากเงินฝากทั้งระบบลดด้วยสำรองตามกฎหมาย มีค่าเพิ่มขึ้น จะมีผลทำให้การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาการขาดเงินทุนของ SMEs ที่ผ่านมา ปัญหาหลักไม่ได้อยู่ที่วงเงินสินเชื่อมีไม่เพียงพอต่อความต้องการสินเชื่อของ SMEs แต่ปัญหาอยู่ที่การขาดความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจของประเทศจากเรื่องนี้สาธารณะต่อสัดส่วน GDP เพิ่มขึ้น ธนาคารพาณิชย์จึงปล่อยสินเชื่อลดลง เพราะอาจเกิดปัญหา NPLs รวมทั้งปัญหาข้อจำกัดด้านศักยภาพของ SMEs ทำให้การให้สินเชื่อแก่ SMEs รายใหม่ยังไม่ขยายตัวเท่าที่ควร คือไม่สามารถผ่านเกณฑ์การพิจารณาของธนาคารพาณิชย์ และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ยังทำได้ไม่มากนัก เนื่องจากปัญหาการจำแนกกลุ่มของ SMEs และปัญหาการให้สินเชื่อร่วมกันระหว่างธนาคารพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทยยังมีข้อจำกัด ทั้งในด้านขั้นตอนและเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อไม่สอดคล้องกัน และธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เน้นการปล่อยสินเชื่อเองตามปกติมากกว่า สะท้อนได้จากยอดการให้สินเชื่อสมทบกับธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2543 ที่ทำได้เพียงร้อยละ 54 ของวงเงินเป้าหมาย ทั้งนี้ พิจารณาได้จากกรการให้สินเชื่อ SMEs ในปี 2543 ที่ทำได้ต่ำกว่าวงเงินเป้าหมาย คือ เฉลี่ยประมาณร้อยละ 60 ในส่วนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ และเฉลี่ยร้อยละ 72 ในส่วนของธนาคารพาณิชย์

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวสำคัญที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แก่ SMEs คือ GDP, MLR-1% และ ER เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ER เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดและพบว่า ในขณะที่สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์มีมาก ธนาคารพาณิชย์จะปล่อยสินเชื่อให้ SMEs มากขึ้น ดังนั้นในสภาวะปัจจุบันที่สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์อยู่ในระดับสูง ธนาคารแห่ง

ประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ควรร่วมมือกันในการหามาตรการที่จะขยายสินเชื่อให้ SMEs มากขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องมีการพิจารณาการให้สินเชื่ออย่างรอบคอบ โปร่งใส และตรวจสอบได้

ในส่วนของมาตรการที่สร้างความพร้อมแก่ SMEs ในด้านต่าง ๆ ล้วนเป็นมาตรการที่ส่งผลกระทบระยะยาว แต่ตราบดีที่เศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัว การขาดความเชื่อมั่นของนักลงทุน การทำให้กลไกตลาดทำงาน และให้ SMEs เป็นตัวจักรในการกระตุ้นเศรษฐกิจ จึงไม่สามารถทำได้ในระยะสั้น จากปัญหาของ SMEs ที่ผ่านมา รัฐบาลควรปรับปรุงด้านกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม SMEs เช่น การกำหนดเกณฑ์การให้สินเชื่อ SMEs ให้สอดคล้องกันระหว่างธนาคารพาณิชย์กับธนาคารแห่งประเทศไทย การผ่อนปรนเกณฑ์การกำกับสถาบันการเงินในส่วนการทำสำรองสำหรับสินเชื่อ SMEs เพื่อธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่จะกล้าปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้น และการผ่อนปรนเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อจูงใจแก่ SMEs ที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจที่สำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจ

6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาจมีปัจจัยอื่นอีกหลายปัจจัย นอกเหนือจากที่ได้ศึกษาในงานฉบับนี้ ดังนั้นควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีขึ้นต่อไป
2. ควรมีการทดสอบความนิ่งของข้อมูลโดยการทดสอบ Stationary ว่าข้อมูลมีความนิ่งหรือไม่ ตลอดจนการทดสอบ Cointegration ของตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลอง เพื่อให้ได้ผลสรุปที่ดียิ่งขึ้น
3. นอกจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีการศึกษา โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างสถาบันการเงินของรัฐบาลกับสถาบันการเงินของเอกชน เพื่อให้มองเห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ควรมีการเพิ่มจำนวนข้อมูลเพื่อทำให้การทดสอบน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น
5. ควรพิจารณาศึกษาแบบจำลองในรูปแบบอื่นๆ เช่น Logarithmic functional form เป็นต้น